

[Reedtz-Thott.]

tilbagekøbsret o. s. v., o. s. v. Det er efter min mening ikke væsentligt. Det principielle i sagen er, at det føles uretmæssigt og i strid med ejendomsretsbegrebet, at ekspropriation kan håndhæves og opretholdes, når det ikke mere gælder, at den er i almenvellets interesse.

Problemerne omkring ekspropriation er aldrig lette for nogen af parterne, men de er nu hårdest for den private jordejer, der altid bliver den lille i forholdet til det mangearmede samfundsmaskineri, der synes så stærkt, at egentlig ekspropriation som regel ikke er nødvendig. Blot truslen om ekspropriation og ejerens viden om, at truslen er ment og kan gennemføres, er tilstrækkelig til, at såkaldt frivilligt salg kan gennemføres sågar til priser, parterne kan blive enige om. Også i sådanne tilfælde, og det er jo langt de fleste, gælder imidlertid de bemærkninger, jeg her har tilladt mig at fremføre.

Det offentlige må være pinlig korrekt i sådanne tilfælde, hvor det altså har den stærkeres ret, men sandelig også i alles bevidsthed den dermed følgende pligt til at sikre den enkelte og svage modpart ethvert rimeligt hensyn. Jeg kunne tænke mig, at det offentlige i handler af denne art drog omsorg for, at der i selve kontrakten blev indsat en paragraf, en klausul om den tidligere ejers tilbagekøbsret, ifald han ønsker det.

Under hvilken minister ekspropriation sorteres, kommer vel an på formålet med ekspropriationen, men jeg tror, det er den højtærede minister for offentlige arbejder, der har de fleste sager. Ham og hans højtærede eksproprierende kolleger beder jeg hermed om at være opmærksomme på forholdet.

Til den højtærede justitsminister vil jeg rette en henstilling om at tage spørgsmålet om en revision af vor ekspropriationslovgivning op til velvillig behandling ud fra den betragtning, at de her omhandlede forhold stedse aktualiseres gennem et voksende brug af ekspropriationer i forholdet mellem samfund og borger.

Bøgholm: Hvis man vil søge at trække en perspektivisk linje ud fra de begivenheder, vi oplever i disse dage og måneder,

tror jeg, man vil nå frem til den opfattelse, at den ungarske frihedskamp vil blive kaldt et blodigt forspil til det drama, der vil blive benævnt som Sovjetimperiets undergang — under den forudsætning, at der vil være en stærk vestverden. Man skal måske have været bag jerntæppet for at forstå betydningen af en stærk vestverden. Det var denne opfattelse af, at der er en stærk vestverden, der førte polske og ungarske patrioter til på den måde, vi alle kender, at arbejde for, at kæmpe for og at dø for de tanker, vi har tilfælles med dem.

Begivenhederne i Budapest, hvor 3 000 russiske soldater deserterede, hvor 2 000 nordkoreanske skoledrenge og studenter, som var anbragt dér af russerne, gik over til den ungarske modstandsbevægelse, viser, at det ikke blot er i de russiske kolonier i Europa, men også inden for selve den sovjetrussiske befolkning, ja, endogså blandt de asiater, der har været underkastet og stadig er underkastet kommunismens styre, at tanken om andre forhold, tanken om en demokratisk udvikling er ved at gøre sig gældende. Det er klart, at denne udvikling vil kunne blive ganske afgørende i den tid, vi går ind i nu.

Det er vel ikke ualmindeligt i de små folk at se således på tingene, at udenrigspolitik først og fremmest er et spørgsmål, der henhører under De Forenede Nationer. Jeg tror, at hvis man ønsker at gøre De Forenede Nationer til en magtfaktor i det verdenspolitiske spil, vil det kun kunne gøres ud fra en realistisk erkendelse af, hvor svag organisationen De Forenede Nationer er. En overvurdering af De Forenede Nationers betydning i dette øjeblik ville på lidt længere sigt være overordentlig farlig for det arbejde, der må gøres for at gøre De Forenede Nationer stærkere.

Det ligger allerede i De Forenede Nationers struktur, at organisationen ikke er særlig velegnet til at gribe ind i en magtpolitisk kamp. Det kan vel siges således, at i sikkerhedsrådet er stormagterne for stærke, men i generalforsamlingen er stormagterne for svage. Det er urimeligt, at alene Mellemerika råder over flere stemmer i forsamlingen end det samlede Vesteuropa. Det har intet med rimelighed at gøre, når en asiatisk-afrikansk blok vil